

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

Procesbeschrijving Veerkrachtig Bestuur

Datum

6 maart 2017

Inleiding

Op 17 mei 2016 hebben Gedeputeerde Staten in een brief naar alle Brabantse gemeenten hun teleurstelling uitgesproken over de voortgang van het opstellen van een visie over de bestuurlijke toekomst in de Peel. Deze toekomstvisie wordt verwacht inzake het programma 'Veerkrachtig Bestuur', waarbinnen in 2014 aan alle Brabantse gemeenten drie centrale vragen zijn geformuleerd (zie routeplan in de bijlage). In reactie op deze brief van GS hebben de zes colleges van de Peelgemeenten op 12 juli 2016 collectief een reactie verstuurd, waarin nadrukkelijk wordt ingegaan op de wijze waarop de gemeenten met elkaar samenwerken. Hierin staan de subregionale opgaven beschreven, als ook de wijze waarop deze opgaven – vanuit de context in de Peel – worden benaderd. Na gesprekken met de provincie Noord-Brabant, onder meer door de zes burgemeesters met gedeputeerde Spierings op maandag 26 september jl., is afgesproken dat elke gemeente voor 1 juli 2017 inhoudelijk reageert op de vragen die worden gesteld vanuit het programma 'Veerkrachtig Bestuur'. De zes gemeentesecretarissen in de Peel zijn in dat kader opdrachtnemer.

Het routeplan, zoals deze is opgesteld in samenwerking met de andere Peelgemeenten, is bijgevoegd in de bijlage.

Toelichting

Om het proces goed vorm te kunnen geven, hebben wij meerdere adviesbureaus uitgenodigd om een procesvoorstel te doen. Uiteindelijk hebben wij ervoor gekozen om met het adviesbureau Necker van Naem te starten aan het proces van veerkrachtig bestuur in de gemeente Laarbeek.

Aanpak gemeente Laarbeek

De gemeente Laarbeek heeft met haar actuele toekomstvisie, structuurvisie en Wmo-beleidsplan een goed vertrekpunt voor het in kaart brengen van haar opgaven. In samenwerking met het adviesbureau Necker van Naem vindt er een verrijking van de opgaven plaats. Samen gaan wij aan de slag met de volgende vraag:

"Voor welke opgaven staan de gemeenschap en gemeente van Laarbeek en hoe kan de gemeente Laarbeek deze realiseren, lokaal en in de samenwerkingsverbanden waarin ze opereert, welke governancestructuur past hierbij?"

Rol raad

De inbreng van de gemeenteraad is cruciaal om tot een succesvol eindproduct te komen. Om deze input op te halen, is in samenwerking met Necker van Naem uw rol op een tweetal momenten in het proces expliciet vormgegeven. Op deze manier bent u zowel betrokken bij het bepalen van de opgaven voor de gemeente, als ook bij het maken van meer strategische keuzes voor de geschikte governancestructuur.

Proces

De verkenning, op basis van de al bestaande beleidsstukken, van de opgaven voor de gemeente Laarbeek wordt gedaan door Necker van Naem. In een bijeenkomst met het college van B&W en

het MT van de gemeente Laarbeek, presenteert Necker de uitkomsten van de documentanalyse. Tijdens deze sessie wordt door Necker opgehaald of zij de juiste kernopgaven te pakken hebben en is er gelegenheid om de lijst te verbeteren. Tevens wordt het burgerpanel van de MooiLaarbeek Krant ingezet voor een inwonersconsultatie.

Hierna volgt een opgavensessie, waarin Necker de opgaven op interactieve wijze onder de aandacht van de aanwezigen brengt. De gemeente is verantwoordelijk voor het uitnodigen van de aanwezigen, waarbij het doel is dat een groep ontstaat die het maatschappelijk veld en daarmee de hele gemeenschap in Laarbeek beslaat. De gemeenteraad wordt uitdrukkelijk verzocht deel te nemen aan deze sessie. Tijdens de opgavensessie vindt er eerst een inventarisatie plaats, om er zeker van te zijn dat alle opgaven boven tafel zijn gekomen. De aanwezigen zijn actief betrokken en leveren een belangrijke bijdrage, zodat aan het eind van de sessie blijkt welke elementen voor de aanwezigen het belangrijkste zijn in een rangvolgorde.

Vervolgens vindt er een duidingssessie plaats met het MT en ambtenaren die betrokken zijn bij het maken van strategische keuzes, samenwerkingsverbanden en regionale diensten. Tijdens deze sessie geven zij aan op welke wijze de gemeente haar opgaven kan realiseren. Het is hierbij de bedoeling dat men kansen adresseert voor een lokale aanpak, een bestaand samenwerkingsverband of wellicht een nieuw samenwerkingsverband.

Na deze duidingssessie wordt de gemeenteraad in positie gebracht en gevraagd of zij zich herkennen in het eindbeeld dat is neergezet. Naar aanleiding van de input van de gemeenteraad wordt het eindproduct nog aangepast. Hierna start het proces waarin samen met de andere Peelgemeenten wordt gekeken naar het maken van een gemeenschappelijke brief of oplegger voor de provincie, waaraan de zes afzonderlijke rapportages van de verschillende gemeenten worden toegevoegd.

Planning

Datum	Bijeenkomst	Genodigden
21 maart 14:30h	Verkenning	College + MT
28 maart 19:30h tot 22:00h	Opgavensessie	Stakeholders
4 april	Duidingssessie	MT + ambtenaren
10 april	Werksessie	Gemeenteraad

Bijlage: Routeplan Peelgemeenten

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders van Laarbeek,

de secretaris,

de burgemeester,

M.J.M. Meertens

F.L.J. van der Meijden

Bijlage 1: Routeplan Peelgemeenten

In 2014 heeft de provincie drie opgaven opgeworpen die centraal moeten staan in de beantwoording:

1. Breng de grote inhoudelijke maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen in beeld;
2. Beschrijf organisatorische en bestuurlijke scenario's om deze opgaven en ontwikkelingen zo goed mogelijk op te pakken;
3. Laat de raad op basis van de visie een keuze maken over de toekomst van de gemeente.

Bij de eerste twee opgaven is het nadrukkelijk de bedoeling om 'de 4 O's' en de omliggende gemeenten te betrekken. Met de 4 O's bedoelt de provincie vertegenwoordigers van ondernemers, onderwijs, maatschappelijke instellingen en burgers.

Doelstelling en onderzoeksvraag kunnen op basis van de drie hierboven geschetste opgaven als volgt worden verwoord:

Doelstelling

"Via dit traject willen we in beeld brengen hoe onze gemeente in staat is om ook een gemeente van de toekomst te zijn en, samen met onze maatschappelijke partners en al dan niet samen met onze omliggende gemeenten, invulling te geven aan de vragen die op ons af zullen komen."

Onderzoeksvraag

"Hoe zien wij de grote inhoudelijke en maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen van de komende periode en (hoe) kunnen wij invulling geven aan het op een optimale manier beantwoorden van deze uitdagingen?"

In de ogen van de provincie hebben de Peelgemeenten in de eerder genoemde brief nog onvoldoende beantwoord hoe voor de maatschappelijke opgaven een (bestuurlijke en organisatorische) oplossing wordt geboden, alsmede dat inwoners, bedrijven, scholen en maatschappelijke instellingen nog onvoldoende zijn betrokken. Ook de raden hebben zich nog niet over een concrete toekomstvisie uitgesproken, waarmee nog niet is voldaan aan de wensen van de provincie. Voor de provincie staan zes criteria centraal bij de beoordeling van de gemeentelijke toekomstvisies:

1. Draagvlak
2. Schaalniveau, passend bij de opgaven
3. Interne samenhang & consistentie
4. Bestuurskracht & vitaliteit
5. Regionale samenhang & evenwicht
6. Duurzaamheid

Enkele Peelgemeenten hebben op hun eigen manier al een traject van visievorming doorlopen. Daarom wordt voorgesteld om op een pragmatische manier te werk te gaan. Anders gezegd: niet alle gemeenten staan op hetzelfde vertrekpunt. In de verdere uitwerking van de onderzoeksopdracht zal elke gemeente op eigen wijze haar inwoners, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke instellingen bij de bepaling van de toekomstvisie betrekken. Het is goed mogelijk dat dit al gebeurd is bij het opstellen van andere visies. Deze input kan ook worden gebruikt om de gestelde vragen te beantwoorden. Daarnaast moet worden gekeken hoe de individuele uitdagingen zich verhouden ten opzichte van de Peel als ook hoe het collectief van de Peel één van de oplossingsrichtingen kan zijn om ook in de toekomst bestuurskrachtig te blijven en adequaat te kunnen reageren op nieuwe uitdagingen.

Indachtig het bestuurlijk gesprek met gedeputeerde Spierings, wordt voorgesteld het onderzoek getrapt te doorlopen. Ten eerste zal elke gemeente afzonderlijk, aan de hand van de hierboven geschetste opgaven, een onderzoek moeten doen naar de eigen bestuurskracht met inachtneming van de resultaten van eerder uitgevoerde onderzoeken. Parallel daaraan wordt over de grenzen van de eigen gemeente heen gekeken. Daarbij ligt de vraag op tafel op welke wijze de Peelgemeenten elkaar kunnen versterken bij het beantwoorden van de vragen van de toekomst.

Verskillende voorbeelden van gemeenten die deze exercitie al hebben doorlopen zijn voorhanden. Ook daar is veelal vanuit de (sub)regionale context naar de vraagstelling van de provincie gekeken.

Het is van belang om in het traject van de komende maanden zowel ruimte te geven aan de individuele invulling van gemeenten, als ook aan het gemeenschappelijke traject. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- We formuleren vanuit het collectief een onderzoeksvraag die als leidraad dient voor de positiebepalingen van de diverse gemeenten.
- We maken geen gebruik van een standaardformat. Dat zou immers niet passen bij de diverse posities en stadia van de zes Peelgemeenten.
- Elke gemeente voert het uitvoerende traject onder eigen verantwoordelijkheid uit, in afstemming met binnen de eigen gemeente opererende actoren. Waar mogelijk wordt hierbij wel gebruik gemaakt van onderlinge informatiedeling.
- Vanaf 1 april, na afronding van de individuele rapportage, worden uitkomsten naast elkaar gelegd en wordt gekeken wat de gemeenschappelijke deler is in de zes rapportages.
- Overwogen wordt om een gemeenschappelijke brief of oplegger richting de provincie aan de zes rapportages toe te voegen.
- Besluitvorming vindt plaats in de afzonderlijke colleges van B&W, en elk college legt het rapport voor aan de eigen gemeenteraad. Over deze planning vindt onderling afstemming plaats.